
ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО; ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО

УДК 339.138:004.056

DOI <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.2.3>

В. В. Волинець

доктор юридичних наук,
професор кафедри готельно-ресторанної справи
Київського університету туризму економіки і права
<https://orcid.org/0009-0003-0714-236X>

ОНЛАЙН ТОРГІВЛЯ В УМОВАХ GDPR: ПРАВОВІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

Дослідженню питання ведення торгівлі в мережі Інтернет приділено чимало уваги у вітчизняному правовому просторі. Одна важливо зауважити, що впровадження міжнародних стандартів у сферу комерційної діяльності має низку проблем, вирішення яких потребує часу, зусиль та додаткової інформації. Ведення торгівлі із застосуванням Регламенту GDPR містить наявність як технічних так і юридичних аспектів. Зважаючи на це, постає актуальність в з'ясуванні ролі GDPR в міжнародній онлайн-торгівлі і її впливу на розвиток економіки в майбутньому.

Введення Регламенту GDPR у сферу онлайн торгівлі є досить актуальним питанням, оскільки він регулює процес ведення онлайн-торгівлі у сучасному міжнародному просторі, захищаючи інтереси як комерційних підприємств, так і споживачів. Підприємства, які дотримуються міжнародних стандартів, встановлених Регламентом, мають більше шансів стати успішними й конкурентноздатними оскільки керуються європейськими принципами, визначаючи права людини найвищою цінністю.

Зважаючи на це, у статті планується дослідити особливості впровадження GDPR у сферу онлайн торгівлі, розкрити основні процеси впливу GDPR на ведення електронної комерції, його впливу на товари і послуги, а також умови адаптації комерційних онлайн підприємств (за трьома основними аспектами захисту персональних даних Terms of service, Privacy Policy, Cookies Policy) до вимог GDPR. Окрему увагу необхідно приділити впровадженню GDPR у національне законодавство, оскільки впровадження стандартів GDPR у сферу онлайн-торгівлі не лише знизить ризики та підвищить захист даних, але й сприятиме формуванню надійних і сприятливих умов для розвитку бізнесу у взаємодії зі споживачами на міжнародному рівні.

Наразі Україна перебуває на етапі формування національної свідомості, а тому одним із головних завдань є встановлення необхідних правових гарантій, які б сприяли збереженню захисту персональних даних споживачів в підтримку як самого онлайн – бізнесу, так і вихід його на міжнародний канал співпраці. Натомість недбалість і нехтування міжнародними нормами може призвести до негативних наслідків як для розвитку як самого онлайн-бізнесу, так і для національної економіки в цілому.

Ключові слова: онлайн-торгівля, GDPR, захист персональних даних, цілісність та конфіденційність, кіберзагрози, міжнародний досвід.

Постановка проблеми. Розвиток цифрових технологій зумовив появу такого зручного явища, як онлайн торгівля. Все більше підприємств у світі переходять на онлайн-формат, оскільки це не лише ефективний спосіб ведення бізнесу, але й зручний і доступний метод формування нових ринків і залучення більшої кількості споживачів. Онлайн торгівля дає можливість оптимізувати процеси продажу, зменшити витрати на утримання магазинів, персоналу, доставку товару, забезпечуючи безперервний доступ споживачів до продукції і послуг. Крім того, цей вид торгівлі сприяє розвитку економіки та покращує взаємодію зі споживачами, завдяки інтеграції сучасних технологій, штучного інтелекту, належної правової бази.

Перехід підприємств на онлайн торгівлю є потужним стимулом для подальшого розвитку економіки в ЄС. І хоча переваг у такого процесу достатньо, є й певні недоліки, які заважають повноцінно працювати онлайн-сектору, зважаючи на його масштабність і наявні ризики. Зважаючи на це, необхідно дослідити вплив норм GDPR на онлайн торгівлю, задля того, щоб зрозуміти як ці норми впливають на бізнес-процеси, та на можливих переваги і виклики для підприємств, які займаються електронною комерцією.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням питання онлайн торгівлі із використанням норм Регламенту GDPR займалися вітчизняні вчені М. О. Мельник, Т. П. Попович, С. Р. Асірян та К. А. Алексанян, О. В. Легка. Однак незважаючи на їхні дослідження питання онлайн торгівлі в умовах GDPR залишається невирішеним і потребує додаткового опрацювання.

Мета статті – полягає в аналізі правових та практичних аспектів онлайн торгівлі в умовах GDPR, визначаючи вплив зовнішніх бізнес-процесів та оцінюючи переваги й недоліки його застосування, а також адаптацію до національного законодавства.

Виклад основного матеріалу. Досліджуючи недоліки функціонування і розвитку онлайн торгівлі необхідно виокремити недостатньо підготовлену нормативно-правову базу, яка сприяє

вирішенню переважної частини проблем, пов'язаних із веденням онлайн торгівлі. З цією метою ЄС посилено продовжує працювати над вдосконаленням сфери онлайн торгівлі, її розвитку і залучення більшої кількості споживачів. Одним із нормативно-правових документів у сфері регулювання онлайн торгівлі є GDPR (General Data Protection Regulation) – Загальний регламент захисту даних, який набрав чинності 25 травня 2018 року [1]. Цей регламент встановлює правила щодо захисту персональних даних фізичних осіб та регулює їх вільний рух у межах Європейського Союзу. Основна мета GDPR полягає у забезпеченні високого рівня захисту даних і підвищення довіри до цифрових послуг.

GDPR об'єднує в собі процес збору, обробки, зберігання та розповсюдження персональних даних. Основна мета цього Регламенту полягає у захисті персональних даних згідно з правами людини. Як влучно зазначає вітчизняна дослідниця М. О. Мельник, захист приватного життя є одним з основних принципів при зборі, зберіганні та обробці персональних даних. Саме тому 27 квітня 2016 року Рада ЄС пішла на безпрецедентне рішення і разом із Європейським Парламентом прийняли Регламент ЄС 2016/679 про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і про вільний рух таких даних, та скасування Директиви 95/46/ЄС (Загальний регламент щодо захисту даних – GDPR). GDPR – це документ, який не лише змусив власників онлайн-підприємств переглянути політику конфіденційності, а й вирішувати питання перебудови архітектури веб ресурсів таким чином, щоб захистити споживачів від несанкціонованого втручання і звести до мінімуму порушення конфіденційності даних, в тому числі й втручання третіх осіб.

Авторка зазначає, що регламент сформовано на повазі до основоположного права людини, яке в ЄС має фундаментальну цінність. Регламент ЄС 2016/679 [1] побудовано на принципах, які лягли в основу опрацювання персональних даних: прозорість, законність, обмеження цілей та точність даних. Кожен із цих принципів має бути врахований

в процесі опрацювання даних особи, а всі дії, щодо цього опрацювання мають забезпечуватися адекватним рівнем захисту [2, с. 101].

Загальний регламент захисту даних (GDPR) прийнятий з метою зміцнення та гармонізації законів про захист даних у Європейському Союзі (ЄС), а також для забезпечення конфіденційності персональних даних фізичних осіб. GDPR був прийнятий для заміни застарілої Директиви про захист даних 95/46/ЄС, забезпечуючи більш всеосяжний та єдиний підхід до захисту даних у всьому ЄС. Головна мета Регламенту полягає у наданні індивідам ширших прав щодо використання їх персональних даних, включаючи право доступу, вилучення і передачі даних, а також право на отримання інформації про те, як ці дані використовуються. GDPR встановлює вимоги якими забезпечуються заходи безпеки для захисту персональних даних, проведення оцінки впливу на конфіденційність, та повідомлення про порушення даних до відповідних контролюючих органів.

Доцільно зауважити, що дія Регламенту 2016/679 [1] поширюється на товари та послуги, що:

- адаптовані до місцевої мови країн ЄС;
- надані на національних доменах верхнього рівня країн ЄС;
- оплачуються місцевою валютою.

Окрім того Регламент 2016/679 визначає персональні дані як будь-яку інформацію про користувача, залишену суб'єктом в мережі інтернет. Така інформація може включати ім'я, місцезнаходження, IP-адресу, гендерну приналежність та вік. Окрім базової, сюди також варто віднести фізичні, розумові, культурні, соціальні фактори ідентифікації, які сприяють формуванню портрету особистості [3].

Попович Т. П. зазначає, що згідно з Регламентом 2016/679 Європейського парламенту і Ради ЄС про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і про вільний рух таких даних, ідентифікаторами фізичної особи визнаються: ім'я, ідентифікаційний номер, дані про місцеперебування, онлайн-ідентифікатор або один чи декілька факторів, що є визначальними для фізичної, фізіо-

логічної, генетичної, розумової, економічної, культурної чи соціальної сутності цієї фізичної особи. Таким чином, персональні дані охоплюють широкий спектр інформації, яка стосується конкретної особи і через яку вона ідентифікується. Ця інформація підлягає належному захисту як в об'єктивній, так і у віртуальній реальності [4, с. 52].

Онлайн торгівля в умовах GDPR формується на основоположних принципах ведення торгівлі та умовах, встановлених законодавством ЄС. Так, підвищення довіри споживачів до онлайн підприємств формується саме на основі захисту персональних даних згідно із Регламентом 2016/679 [1]. Переважна більшість споживачів, як правило, вибере перевірені онлайн-платформи для замовлення товарів чи отримання послуг, оскільки впевнені, що їх дані захищені відповідно до високих стандартів, встановлених Регламентом.

Необхідно відзначити, що компанії, які дотримуються GDPR у своїй діяльності, незалежно від того, який товар реалізують чи які послуги надають, мають конкурентну перевагу, оскільки споживачі обирають сервіси, які гарантують їм безпеку захисту їх інформації. Цей факт стимулює онлайн-бізнес переглядати та оновлювати свою політику конфіденційності, із застосуванням GDPR та низкою інших нормативно-правових актів ЄС, оскільки цей процес позитивно впливає не лише на прибуток, але й на репутацію компанії, підвищуючи її надійність та довіру серед споживачів. Дотримання GDPR сприяє зниженню ризиків пов'язаних із штрафами за порушення конфіденційності даних, забезпечуючи стійкість компанії на ринку, створюючи умови для її тривалого й успішного розвитку.

Дотримання GDPR сприяє зниженню ризиків кіберзлочинності та шахрайства. Захист персональних даних містить заходи безпеки, які запобігають несанкціонованому доступу до інформації, знижуючи, при цьому, ймовірність викрадення даних та шахрайства, пов'язаного із заволодінням конфіденційних даних, тим самим підвищуючи безпеку як для компаній, так і для споживачів загалом.

Комерційні компанії, які дотримують правил GDPR, зобов'язані впроваджувати технічні та організаційні заходи для захисту даних. Такі заходи допомагають запобігти витокам даних та забезпечити високий рівень захисту інформації. Окрім того, GDPR рекомендує компаніям забезпечити прозорість збору і обробки даних, сприяючи підвищенню довіри користувачів. Споживачі повинні впевнитися, що їхні персональні дані не використовуватимуться без їхньої згоди або без належного інформування. Цей рівень прозорості дозволяє користувачам краще контролювати свої дані та розуміти, як і для чого їх потрібно надавати. Впровадження GDPR також стимулює компанії до інновацій у сфері безпеки даних, створюючи нові рішення та технології для захисту інформації.

Загалом, дотримання GDPR формує більш безпечне та довірливе середовище для онлайн-торгівлі, що, в свою чергу, підвищує її ефективність та сприяє економічному зростанню. Завдяки цьому міжнародному нормативному акту, користувачі можуть впевнитися у захищеності своїх даних, а онлайн підприємства – в стабільності та безпеці своїх операцій.

Поняття «захист персональних даних» вміщує стаття 1 ст. 4 GDPR [1], визначаючи їх як «будь-яка інформація, що стосується ідентифікованої (identified) або такої, що може бути ідентифікована (identifiable), фізичної особи (суб'єкта даних)». Головним змістом цього поняття є процес «ідентифікації», який стосується фізичної особи. Загалом, це ознака, яка стосується конкретної людини, властива лише їй, а не кому небусть іншому. Тобто ідентифікаційні дані є індивідуальними для кожної людини.

Відповідно до вимог GDPR, власники магазинів повинні адаптувати свою діяльність за трьома основними аспектами захисту персональних даних:

- Terms of service;
- Privacy Policy;
- Cookies Policy.

Перший аспект – Terms of service, сприяє чіткому розумінню того, що саме пропонує споживачам інтернет-магазин, які послуги надає і на чому спеціалізується. В свою чергу власник онлайн-бізнесу має

можливість зрозуміти, яких умов потрібно дотримуватися перед покупцем для того, щоб скористатися послугами Інтернет магазину. Такими умовами може бути реєстрація в особистому кабінеті, додаткова верифікація через дзвінок/повідомлення на мобільний телефон тощо.

Terms of service визначає межі втручання онлайн-платформи в особисте життя покупців на основі допустимого об'єму та специфіки обробки персональних даних покупців.

Наступний аспект – Privacy Policy, вказує на цілі обробки персональних даних, тобто для чого необхідно використовувати ту чи іншу персональну інформацію, надану покупцем. Вказані вимоги визначаються ст. 13 та ст. 14 GDPR [1]. Окрім того, GDPR встановлює умови комунікації компаній зі своїми споживачами для налагодження тісної співпраці, в тому числі й для обробки та захисту персональних даних, зокрема й через систему Privacy Policy.

Третій етап захисту даних в ЄС полягає у використанні Cookies Policy. Його роль полягає у застосуванні спеціальних cookie файлів. Покупець, зайшовши на сайт Інтернет-магазину, повинен отримати всю необхідну інформацію, яка б чітко описувала всі процеси в рамках використання файлів cookie. Цей процес сприяє покращенню діяльності Інтернет-магазинів, оскільки досить зручно отримувати інформацію, яка вже систематизована, оброблена і зібрана відповідним чином, а також міститься на перевіреному веб-сайті.

Для самого Інтернет-магазину важливо, щоб його внутрішні документи й дані були захищені, відповідно до вимог, встановлених GDPR. Найперше що варто зробити майбутнім власникам Інтернет-магазинів – це налаштувати процес обробки персональних даних таким чином, щоб кожен підрозділ компанії відповідав за свій осередок обробки інформації, в межах своїх функціональних можливостей. Наступним етапом має стати співпраця з контрагентами, їх помічниками, яким можна передавати інформацію про клієнтів, не переймаючись за те, що ці дані можуть бути втрачені чи ними заволодіють треті особи.

Крім того потрібно провести веб сайти, на яких розміщено Інтернет-магазин у відповідність до вимог, встановлених GDPR. Звичайно що без навченого персоналу ці процеси досить важко впровадити в життя, тому прерогатива кожного управлінця полягає у наданні можливості своїм помічникам вчитися і здобувати нові знання головним чином пов'язаних з обробкою та захистом персональних даних [5].

Для розвитку й функціонування Інтернет-магазину мають залучатися технічні спеціалісти, які б забезпечували реалізацію організаційних заходів, пов'язаних із використанням Регламенту GDPR. Мета таких спеціалістів полягає у розробці необхідних документів, зокрема створення повідомлень та ведення документальних реєстрів. Інша категорія фахівців має зосереджуватися на технічних аспектах, які забезпечуються вимогами Регламенту GDPR. Їх діяльність, головним чином пов'язана із впровадженням технічних засобів із захисту даних шляхом спеціального налаштування веб-сайту на якому ведеться діяльність Інтернет-магазину, враховуючи вимоги Регламенту GDPR та інші міжнародні нормативно-правові акти, що використовуються з метою захисту корпоративних та особистих даних в мережі Інтернет. Загальна мета роботи технічних спеціалістів полягає у зменшенні ризиків втрати конфіденційних даних, безпечній обробці інформації та вчасному виявленню незаконних впливів і повідомлення до спеціальних органів. Злагоджена робота всіх без винятку структур, зокрема правоохоронних органів та локальних спеціалістів сприятиме вдосконаленню технічних можливостей використання інтернет-платформ. Цілком очевидно що за досить короткий час неможливо досягти плідного результату, однак поступове переведення онлайн-бізнесу у відповідність до умов Регламенту GDPR сприятиме розширенню додаткових сфер захисту й зменшенню ризиків пов'язаних із втратою конфіденційних даних.

Дослідники С. Р. Асірян та К. А. Алексанян відзначають, що наразі GDPR виступає певним стандартом, який враховується іншими державами, що впроваджують його норми у своє законодавство [6, с. 302].

Погоджуючись із авторами, необхідно підкреслити, що дієві механізми, закладені в Регламенті можуть ефективно використовуватися в онлайн-бізнесі, який функціонує на міжнародному рівні, підсилюючи довіру споживачів. В загальному, підсилення захисту даних споживачів належить до безпосередніх обов'язків комерційних діячів, оскільки цей процес сприяє довірі до власної продукції та до діяльності, яку вони провадять. Зважаючи на це, споживачі усвідомлюють значущість своїх даних, а тому прагнуть до взаємодії з компанією, оскільки впевнені, що тут вони в безпеці, а їх дані під надійним захистом.

Вітчизняна дослідниця О. В. Легка зазначає, що для України, яка наразі перебуває на етапі формування національної свідомості, питання захисту інформації, конфіденційних даних має неабияке значення. Саме тому одним із головних завдань є встановлення необхідних правових гарантій, які б сприяли збереженню захисту персональних даних споживачів, а для самого онлайн – бізнесу – вихід на міжнародну платформу співпраці. Зважаючи на це, авторка говорить про необхідність приведення національного законодавства у відповідність до норм європейського законодавства та міжнародного права, підсиливши це відповідним нормативно-правовим актом, який би на законодавчому рівні і відповідно до норм Регламенту GDPR сприяв би захисту конфіденційних даних. Окрім того доцільно було б і впровадити обов'язкову сертифікацію на захист персональної інформації, розробити технології криптографії та кодування. Окремим пунктом необхідно переглянути і посилити відповідальність за втручання у захист персональних даних, порушення їх витоку чи сприяння третім особам щодо заволодіння такими даними [7, с. 78].

Отже, впровадження GDPR в сектор онлайн бізнесу має чимало переваг як для самого бізнесу так і для його потенційних клієнтів. Таким чином формується прозора політика щодо обробки та захисту персональних даних, сприяючи підтримці і довірі споживачів на міжнародному рівні. Чітка та зрозуміла політика конфіденційності знижує ризики незаконного впливу

в діяльність компанії, захищає внутрішні дані від витоків і зменшує ризик фінансових втрат.

Підсилена увага до інвестування і розвиток бізнесу в онлайн-мережах ґрунтується саме на Регламенті GDPR, оскільки наразі бізнес виходить далеко за окреслені кордоном рамки, а тому необхідність у дотриманні міжнародних норм і правил ведення бізнесу невпинно зростає. Тому впровадження GDPR є не лише престижним, але й необхідним кроком, який сприяє покращенню репутації і забезпечує конкурентну спроможність на міжнародному рівні. Окрім того вона є стимулом до відповідального підходу у захисті власної діяльності, покращує взаємодію між споживачем і комерційним суб'єктом, оскільки недбалість і нехтування міжнародними нормами може мати негативні наслідки для розвитку як самого онлайн-бізнесу, так і для національної економіки загалом.

Висновки і пропозиції. Дослідивши обране питання варто відзначити, що Регламент GDPR є важливим міжнародним документом у сфері онлайн-торгівлі, оскільки сприяє підвищенню рівня захисту персональних даних і позитивно впливає на репутацію компанії, яка надає свої послуги через мережу Інтернет. Дотримання положень Регламенту допомагає компаніям уникнути фінансових негараздів, оскільки вони впевнені, що їх дані захищені від зовнішнього впливу. Для споживачів усвідомлення того, що компанія працює із використанням норм Регламенту підсилює довіру до цього комерційного суб'єкта. Компаніє які змогли адаптувати свою діяльність до вимог GDPR мають додаткові можливості для розширення власного бізнесу далеко за межі власної держави.

В подальшому рекомендовано перевести всю діяльність онлайн-торгівлі у відповідність до вимог GDPR, забезпечивши таким чином прозорість діяльності компанії. Важливо також створити прозору й зрозумілу політику захисту конфіденційних даних, які сприятимуть довірі споживачів до онлайн сектору. Допоміжним кроком має стати й навчання персоналу необхідним навичкам, пов'язаним із захи-

стом персональних даних в мережі Інтернет. Загалом, впровадження стандартів GDPR у сферу онлайн-торгівлі не лише знижує ризики та підвищує захист даних, але й формує надійні й сприятливі умови для розвитку бізнесу у взаємодії зі споживачами на глобальному рівні.

Список використаної літератури:

1. Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016 on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/o> (дата звернення 11.08.2024)
2. Мельник М. О. Глобальна діджиталізація і збереження особистих кордонів людини: формалізм проти реалізму. *Juris Europensis Scientia*. 2023 Випуск 5. С. 99-104. URL: http://jes.nuoua.od.ua/archive/5_2023/19.pdf (дата звернення 11.08.2024)
3. GDPR: Регламент щодо захисту даних в Інтернеті. 2019. URL: https://kebeta.agency/article/gdpr_reglament_po_zashite_dannih_v_internete (дата звернення 11.08.2024)
4. Попович Т. П. Право особи на захист персональних даних в Інтернеті: теоретико-правові аспекти. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2021. № 2, С. 51-54. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/232063/235270> (дата звернення 12.08.2024)
5. GDPR для інтернет-магазину 2019. URL: <https://bsoprivacygroup.com/ru/gdpr-dlia-internet-mahazynu/> (дата звернення 14.08.2024)
6. Асірян С. Р., Алексанян К. А. GDPR як стандарт захисту персональних даних в Європейському Союзі. *Право і суспільство*. 2021. № 6. С. 298-302. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2021/6_2021/43.pdf (дата звернення 14.08.2024)
7. Легка О. В. Актуальні питання захисту персональних даних: вітчизняний та міжнародний досвід. *Правова позиція*. 2021. № 2(31). С. 74-79. URL: <https://legalposition.umsf.in.ua/archive/2021/2/15.pdf> (дата звернення 13.08.2024)

Volynets V. Online trade under gdpr: legal and practical aspects

A lot of attention is paid to the study of the issue of conducting trade on the Internet in the domestic legal space. It is important to note that the implementation of international standards in the field of commercial activity has a number of problems, the solution of which requires time, effort and additional information. Doing business under the GDPR includes both technical and legal aspects. Considering this, it is urgent to clarify the role of GDPR in international online trade and its impact on the development of the economy in the future.

The introduction of the GDPR Regulation in the field of online trade is a very relevant issue, as it regulates the process of conducting online trade in the modern international space, protecting the interests of both commercial enterprises and consumers. Enterprises that adhere to the international standards established by the Regulation have more chances to become successful and competitive because they are guided by European principles, defining human rights as the highest value.

With this in mind, the article plans to investigate the specifics of GDPR implementation in the field of online trade, reveal the main processes of the GDPR's impact on conducting e-commerce, its impact on goods and services, as well as the conditions for adaptation of commercial online enterprises (on the three main aspects of personal data protection Terms of service, Privacy Policy, Cookies Policy) to GDPR requirements. Particular attention should be paid to the implementation of GDPR into national legislation, since the implementation of GDPR standards in the field of online trade will not only reduce risks and increase data protection, but will also contribute to the formation of reliable and favorable conditions for business development in interaction with consumers at the international level.

Currently, Ukraine is at the stage of forming national consciousness, and therefore one of the main tasks is to establish the necessary legal guarantees that would contribute to the preservation of the protection of personal data of consumers in support of both the online business itself and its entry into the international channel of cooperation. Instead, carelessness and disregard for international norms can lead to negative consequences for the development of both the online business itself and the national economy as a whole.

Key words: *online trade, GDPR, personal data protection, integrity and privacy, cyber threats, international experience.*